

SG/10.08.2026

URZĄD GMINY LICHNOWY
KANCELARIA OGÓLNA

WPL. 03-08-2026

NR Z REJ. 4729/8/2026/P

IŁOŚĆ ZAŁ.

PODPIS

2026-08-08

SG. 152. L. SP. 7076

URZĄD GMINY LICHNOWY
AE:PL-65411-31987-EBFEU-28

Petycja

W załączeniu przesyłam petycję wraz z kartami zabytków

Załączniki

1. PetycjaUG.pdf (SHA3-512, 80c63cf603df33062adf90e91d5cf143a7cbd37969e70391749c1a22def41018ae78f0a3ead8f9aa680f42f3daf6d021ab28642265a7ca0a63141389b4d592d5)
2. Karta1.pdf (SHA3-512, 937b5305f123da28f0ae35eee61f73720acc0a74865e572a3c13d60fcba0b087d25ac99b2d865dc0691ef4da88ff9ab985324837fa6d3f02fe9cb74e06bd672c)
3. Karta2.pdf (SHA3-512, 58b9817d33530fe1d428d23a16860167f35b64ed78c9f350ffd9455317f01d72b312935291f00cde8691f7e37aab13bda33f3b2be1f2edfdc593828e50d5ba9b)

Boręty Drugie, 8 sierpnia 2026 r.

Do:
Wójta Gminy Lichnowy
Urząd Gminy Lichnowy
ul. Tczewska 6
82-224 Lichnowy

PETYCJA

w sprawie pilnego podjęcia działań na rzecz ratowania, zabezpieczenia i zachowania zabytków w miejscowości Boręty

Na podstawie art. 2 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach składam niniejszą petycję w interesie publicznym i zwracam się do Wójta Gminy Lichnowy o podjęcie konkretnych, pilnych i skoordynowanych działań zmierzających do ratowania oraz zachowania dwóch szczególnie istotnych zabytków znajdujących się w miejscowości Boręty.

Przedmiotem niniejszej petycji są wyłączenie:

1. Ruina kościoła pw. św. Katarzyny Męczennicy w Borętach – ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków jako obiekt datowany na XIV–XV wiek, z późniejszymi przekształceniami. W karcie wskazano stan zachowania jako „trwała ruina”, a jako zagrożenie „brak bieżącego remontu/pielęgnacji”.
2. Kościół rzymsko-katolicki pw. św. Katarzyny w Borętach – obiekt datowany na lata 1841–1842, wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1039 decyzją z dnia 18 listopada 1983 r. W karcie Gminnej Ewidencji Zabytków stan zachowania określono jako „zaniedbany”, a jako zagrożenie wskazano „brak bieżącego remontu/pielęgnacji”.

UZASADNIENIE

Jako mieszkaniec Boręt i Gminy Lichnowy jestem głęboko zaniepokojony, a jednocześnie zbulwersowany stanem tych zabytków.

Nie są to zwykłe, nieużytkowane budynki. Są to obiekty stanowiące materialne świadectwo historii Boręt i całego regionu, których zachowanie ma znaczenie nie tylko dla obecnych mieszkańców, ale również dla przyszłych pokoleń.

Szczególnie niepokojące jest to, że problem stanu tych obiektów został już wcześniej odnotowany w dokumentacji.

W przypadku dawnej świątyni pw. św. Katarzyny Męczennicy karta ewidencyjna wskazuje wprost stan „trwała ruina” oraz brak bieżącego remontu i pielęgnacji jako zagrożenie. Dokumentacja wskazuje również, że zachowane są mury obwodowe, a obiekt otoczony jest cmentarzem.

W przypadku drugiego kościoła karta ewidencyjna wskazuje stan „zaniedbany” oraz brak bieżącego remontu i pielęgnacji jako zagrożenie. Dokumentacja wskazuje również na jego wpis do rejestru zabytków.

W mojej ocenie nie można poprzestać na samym wpisaniu obiektu do ewidencji lub rejestru i sporządzeniu dokumentacji jego stanu. Ochrona zabytku powinna oznaczać również rzeczywiste działania prowadzące do zahamowania jego degradacji.

Dlatego zwracam się o przejście od samego dokumentowania problemu do jego rzeczywistego rozwiązania.

WNOSZĘ O:

1. Pilne przeprowadzenie oględzin obu zabytków

Wnoszę o przeprowadzenie przez Gminę Lichnowy aktualnych oględzin ruin kościoła pw. św. Katarzyny Męczennicy oraz kościoła rzymsko-katolickiego pw. św. Katarzyny. W przypadku potrzeby proszę o przeprowadzenie oględzin wspólnie z właściwym organem ochrony zabytków oraz osobami posiadającymi odpowiednie kwalifikacje techniczne i konserwatorskie.

2. Sporządzenie aktualnej oceny stanu technicznego

Wnoszę o ustalenie, które elementy każdego z obiektów wymagają: natychmiastowego zabezpieczenia, prac konserwatorskich, prac budowlanych, usunięcia zagrożenia oraz dalszej obserwacji i kontroli. W szczególności należy ustalić, czy w przypadku ruin kościoła istnieje ryzyko dalszego rozpadu zachowanych murów i innych elementów historycznej substancji obiektu.

3. Natychmiastowe zabezpieczenie najbardziej zagrożonych elementów

Jeżeli stan techniczny któregoś z obiektów wskazuje na zagrożenie dalszym niszczeniem, wnoszę o niezwłoczne podjęcie działań zabezpieczających. Nie powinno się czekać na całkowite zniszczenie zabytku, aby dopiero wtedy rozpocząć działania. W przypadku zabytków szczególnie ważne jest zachowanie ich autentycznej substancji. Im dłużej obiekt pozostaje bez zabezpieczenia, tym większe może być ryzyko utraty jego historycznych elementów.

4. Przygotowanie programu ratowania obu zabytków

Wnoszę o przygotowanie konkretnego programu działań dla obu obiektów, obejmującego: stan obecny, zakres koniecznych prac, kolejność ich wykonywania, określenie prac najpilniejszych, przewidywane koszty, możliwe źródła finansowania, podmioty odpowiedzialne za poszczególne działania oraz harmonogram realizacji. Chodzi o to, aby powstał rzeczywisty plan ratunkowy, a nie tylko kolejny opis problemu.

5. Współpracę z konserwatorem zabytków

Wnoszę o formalne wystąpienie do właściwego organu ochrony zabytków i uzgodnienie dalszego postępowania wobec obu obiektów. W szczególności proszę o ustalenie, jakie działania zabezpieczające, konserwatorskie i remontowe mogą zostać wykonane oraz jakie wymagają uzgodnienia lub pozwolenia konserwatorskiego.

6. Ustalenie właścicieli i podmiotów odpowiedzialnych za oba obiekty

Wnoszę o jednoznaczne ustalenie: kto jest właścicielem każdego z obiektów, kto jest ich posiadaczem lub zarządcą, kto odpowiada za ich zabezpieczenie, kto odpowiada za bieżące utrzymanie oraz jakie obowiązki spoczywają na właścicielu lub posiadaczu.

7. Podjęcie działań wobec właścicieli lub zarządców

Jeżeli Gmina nie jest właścicielem któregoś z obiektów, wnoszę o podjęcie działań organizacyjnych i administracyjnych w celu doprowadzenia do właściwego zabezpieczenia zabytku. Ustawa wskazuje, że opieka nad zabytkiem przez właściciela lub posiadacza

obejmuje m.in. zapewnienie warunków prowadzenia prac konserwatorskich i robót budowlanych oraz zabezpieczenie i utrzymanie zabytku i jego otoczenia w jak najlepszym stanie.

8. Poszukiwanie środków finansowych

Wnoszę o aktywne poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania prac przy obu zabytkach. Proszę o sprawdzenie możliwości uzyskania dotacji konserwatorskich, środków krajowych, środków samorządowych, programów ochrony dziedzictwa oraz innych dostępnych form finansowania. Jeżeli potrzebne będzie współfinansowanie ze strony Gminy, proszę o rozważenie zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie.

9. Rozpoczęcie od prac zabezpieczających

Jeżeli obecnie nie ma możliwości przeprowadzenia kompleksowego remontu, wnoszę o rozpoczęcie od najpilniejszych prac zabezpieczających. Nie powinno być argumentem przeciwko działaniu to, że nie ma obecnie pieniędzy na pełną renowację. Najpierw należy uratować to, co jeszcze można uratować, a następnie etapami realizować kolejne prace.

10. Opracowanie harmonogramu

Wnoszę o przygotowanie harmonogramu obejmującego: etap I – oględziny i ocena stanu; etap II – zabezpieczenie elementów najbardziej zagrożonych; etap III – przygotowanie dokumentacji i uzgodnień konserwatorskich; etap IV – pozyskanie finansowania; etap V – wykonanie prac konserwatorskich i remontowych; etap VI – zapewnienie stałego utrzymania i kontroli stanu obiektów.

11. Stały monitoring stanu zabytków

Wnoszę o objęcie obu obiektów regularną kontrolą stanu zachowania. Nie może być tak, że stan zabytku jest opisany w dokumentacji, a następnie przez kolejne lata nikt nie reaguje na jego dalszą degradację.

12. Informację dla mieszkańców

Wnoszę o przekazanie mi informacji: jakie działania zostały podjęte, jakie działania zostaną podjęte, kto jest za nie odpowiedzialny, jakie są terminy ich realizacji, jakie są przewidywane koszty, z jakich źródeł będą finansowane, czy Gmina wystąpiła lub zamierza wystąpić o środki zewnętrzne oraz jakie stanowisko w sprawie obu obiektów przedstawi właściwy konserwator zabytków.

NIE CHODZI JUŻ O KOLEJNĄ DOKUMENTACJĘ

Chcę podkreślić, że niniejsza petycja nie jest prośbą o kolejne opisanie stanu tych zabytków. Ten stan został już opisany.

W dokumentacji dotyczącej pierwszego obiektu widnieje określenie „trwała ruina” i wskazanie braku bieżącego remontu/pielęgnacji.

W dokumentacji drugiego obiektu widnieje określenie „zaniedbany”, również z brakiem bieżącego remontu/pielęgnacji jako wskazanym zagrożeniem.

Teraz potrzebne są działania.

Dlatego proszę Pana Wójta o potraktowanie tej petycji jako sygnału mieszkańca, który oczekuje od władz lokalnych aktywnego działania na rzecz zachowania dziedzictwa swojej miejscowości.

Nie oczekuję, że Gmina samodzielnie wyremontuje każdy zabytek, niezależnie od jego własności. Oczekuję natomiast, że Gmina podejmie wszystkie działania, które znajdują się

w jej kompetencjach, aby doprowadzić do zabezpieczenia tych obiektów i rozpoczęcia procesu ich ratowania.

WNIOSEK KOŃCOWY

Wnoszę o pilne rozpoczęcie działań dotyczących ratowania obu wskazanych zabytków w Borętach oraz o potraktowanie sprawy jako wymagającej rzeczywistej interwencji.

Proszę o pisemną odpowiedź wskazującą konkretne działania, terminy oraz sposób ich realizacji, a nie jedynie ogólne stanowisko w sprawie.

Chcę, aby zabytki w Borętach zostały zachowane dla przyszłych pokoleń mieszkańców Gminy Lichnowy.

Nie możemy dopuścić do sytuacji, w której za kilka lub kilkanaście lat pozostaną po nich wyłącznie zdjęcia, stare dokumenty i wspomnienia.

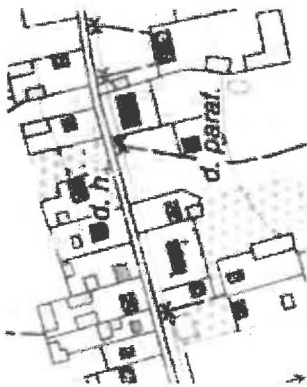
Jeżeli dziś można jeszcze uratować zachowaną substancję tych obiektów, należy działać teraz.

Z poważaniem

Załączniki:

1. Karta Gminnej Ewidencji Zabytków – ruina kościoła pw. św. Katarzyny Męczennicy w Borętach, karta nr 1/367.
2. Karta Gminnej Ewidencji Zabytków – kościół rzymsko-katolicki pw. św. Katarzyny w Borętach, karta nr 3/367.

KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW		
1. OBIEKT Ruina kościoła p.w. Św. Katarzyny Męczennicy		5. MIEJSCOWOŚĆ Boręty
2. OBECNA FUNKCJA trwała ruina		6. GMINA Lichnowy
3. MATERIAŁ ceglane		7. POWIAT malborski
4. DATOWANIE XIV - XV w., 1805 r., 1945 r.		8. WOJEWÓDZTWO pomorskie
21. FOTOGRAFIA		9. KOD POCZTOWY 82-224
10. ADRES		11. LOKALIZACJA
12. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA Nr obszaru AZP Nr stanowiska na obszarze AZP Nr stanowiska w miejscowości		13. NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI
14. WŁASNOŚĆ wyznaniowa		15. RODZAJ UŻYTKOWANIA nie użytkowany
16. INFORMACJA O OCHRONIE Nr i data wpisu do rejestru zabytków 1440, 21.02.1994 r.		17. STAN ZACHOWANIA trwała ruina
Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego		18. RODZAJ ZAGROŻENIA brak bieżącego remontu/plegacji
Inne		

17. STAN ZACHOWANIA trwała ruina

18. WPISUJĄCY DANE
Iwona Gotembłowska

20. DATA WYKONANIA EWIDENCJI
2008-06-20

22. UWAGI

Kościół powstał w wyniku sześciu etapów realizacyjnych dokonanych w okresie XIV – XV w.; z początku XIV w. pochodzi prezbiterium i jednokondygnacyjna zakrystia, pod koniec XIV w. powstała nawa na szerokości prezbiterium, którą niedługo potem poszerzono po stronie północnej oraz podstawowa wieża, pozostała część wieży została zbudowana w 1 poł. XV w. W 1805 r. wzniesiono przedsionek od strony południowej. Kościół został spalony w 1945 r.

Wzniesiony w stylu gotyckim, z cegły, w wątku wendyjskim i gotyckim, na planie zbliżonym do kwadratu, z wydłużonym, trójbocznie zamkniętym prezbiterium, od zachodu wieża na rzucie kwadratu.

Obecnie zachowane są mury obwodowe do wysokości korony, brak stropu, dachu, okien i drewnianej części wieży.

Kościół otoczony jest cmentarzem założonym prawdopodobnie w momencie budowy kościoła.

KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW			3/367
1. OBIEKT	Kościół rzymsko-katolicki p.w. Św. Katarzyny		5. MIEJSCOWOŚĆ
2. OBECNA FUNKCJA	3. MATERIAŁ	4. DATOWANIE	Boręty
kościół parafialny	ryglowe	I. 1841-1842	6. GMINA
21. FOTOGRAFIA			Lichnowy
			7. POWIAT
			malborski
			8. WOJEWÓDZTWO
			pomorskie
			9. KOD POCZTOWY
			82-224
			10. ADRES
			11. LOKALIZACJA
			12. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA
			Nr obszaru AZP
			Nr stanowiska na obszarze AZP
			Nr stanowiska w miejscowości
			13. NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI
			14. WŁASNOŚĆ
			wyznaniowa
			15. RODZAJ UŻYTKOWANIA
			kultowe
			16. INFORMACJA O OCHRONIE
			Nr i data wpisu do rejestru zabytków
			1039, 18.11.1983 r.
			Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego
			Inne
			18. RODZAJE ZAGROŻEN
			brak bieżącego remontu/pielęgnacji
17. STAN ZACHOWANIA	19. WPISUJĄCY DANE	20. DATA WYKONANIA EWIDENCJI	
zaniedbany	Iwona Gołembowska	2008-06-20	

22. UWAGI

Kościół wzniesiony w latach 1841 - 1842. Do 1945 r. był zbozem protestanckim, obecnie katolicki. Wzniesiony w konstrukcji ryglowej (drewniany szkielet wypełniony cegłą licówką), na planie prostokąta, przekryty dachem dwuspadowym krytym dachówką karpówką. Na zachodnim krańcu dachu drewniana wieżyczka zwieńczona hełmem. Wnętrze przekryte stropem deskowym. W części wschodniej rozbudowany chór wsparty na słupach.

Kościół od strony północnej i zachodniej oblicowany wotornie w partii cokołu.

Na terenie przykościelnym zachowany jeden nagrobek z datą pochówku 1908 r.